

Mediestrategi for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

10.01.2018

Saknr

05/18

Saksbehandler Sverre B. Midthjell**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 17/150 - 5**Kontrollutvalgssekretariatets innstilling**

Saken legges fram uten innstilling.

Saksutredning

Kontrollutvalget vedtok i sak 3/17 å be sekretariatet om å legge fram et utkast til mediestrategi. Kontrollutvalget i NTFK har hatt en informasjons- og kommunikasjonsstrategi som ligger vedlagt. Kontrollutvalget i STFK har ikke hatt en egen mediestrategi siste periode.

Det finnes ulike tilnærminger til hvordan et kontrollutvalg velger å forholde seg til media, og det er ikke opplagt hvilken strategi som er riktig. Det er derfor vanskelig for sekretariatet å legge fram et forslag til strategi uten en forutgående diskusjon i kontrollutvalget om prinsippene. Sekretariatet kommer derfor heller med noen vurderinger og aktuelle prinsippsspørsmål utvalget bør diskutere.

Hva bør inngå i en medie- eller kommunikasjonsstrategi?

En fullstendig kommunikasjonsstrategi kan være relativt omfattende, og inneholde mye analyse og strategiske føringer for kommunikasjonskanaler og budskap. Kommunikasjonsforeningen har for eksempel laget en 10-trinns prosess for strategisk kommunikasjonsplanlegging.

Kontrollutvalget er et kollegialt politisk organ. Dette innebærer at det enkelte medlem av kontrollutvalget har full ytringsfrihet, og at utvalget ikke har rett til å instruere medlemmene. Kontrollutvalget kan derfor ikke begrense medlemmenes rett til å uttale seg eller legge føringer på hva man kan si.

For at en mediestrategi skal være et nyttig verktøy i det daglige arbeidet anbefaler sekretariatet at strategien gjøres mest mulig spesifikk og kortfattet og kun etablerer de sentrale prinsippene kontrollutvalget ønsker å legge til grunn for kommunikasjonsarbeidet.

Har kontrollutvalget spesielle mål for kommunikasjonen?

Enkelte kontrollutvalg velger å vedta et sett med mål eller verdier de ønsker å legge til grunn for kommunikasjonen i perioden. Ulike kontrollutvalg legger ulik vekt på forskjellige ting. Som politisk organ er det heller ikke nødvendigvis slik at kontrollutvalget er samstemte om felles mål.

Noen aktuelle veivalg:

- En kritisk vaktbikkje eller en konstruktiv medspiller?
- Mest fokus på ekstern profilering eller intern medvirkning?
- Fokus på faglig objektivitet eller politisk debatt?

- Er det viktigst å få gjennom innstillinger i fylkestinget eller få aktiv debatt?

I disse spørsmålene, og andre, er det ikke snakk om et enten-eller, men hvordan man ønsker å legge balansepunktet mellom perspektivene.

Målgrupper – hvem ønsker kontrollutvalget å henvende seg til?

Det er vanligvis tre hovedmålgrupper for kontrollutvalgets kommunikasjon:

- Andre politikere (fylkestinget)
- Ansatte i fylkeskommunen
- Innbyggere og offentligheten forøvrig

De tre målgruppene møtes gjennom kommunikasjon i ulike kanaler. I tillegg til mediekommunikasjon gjør kontrollutvalget også mye kommunikasjon gjennom for eksempel saksfremlegg, vedtak, rapporter og tilstedeværelse i møter og på andre arenaer.

Kommunikasjon gjennom media henvender seg til en viss grad til alle disse tre målgruppene, men hvordan man prioriterer kommunikasjon til ulike målgrupper kan påvirke måten man uttaler seg på.

Ønsker kontrollutvalget en offensiv eller tilbakeholden medieprofil?

Forskjellige kontrollutvalg har ulike holdninger til hvor aktive kontrollutvalgene bør være overfor media. Man kan enten velge en aktiv strategi der kontrollutvalget oppsøker kontakt med media og prøver å spisse budskap for å nå ut. Alternativt kan man velge en tilbakeholden, eller reaktiv, strategi der kontrollutvalget ikke aktivt går ut for å skaffe oppmerksomhet og spisse budskap, kun responderer på eventuelle henvendelser fra andre. Alternativt kan man ta en posisjon mellom disse ytterpunktene.

Enkelte legger vekt på at politikerne jobber for innbyggerne, at kontrollutvalget har et ansvar for å sørge for å være kjent og at eventuelle kritikkverdige forhold kommer fram i offentligheten. De som legger vekt på dette synspunktet vil gjerne trekke fram at det vekker tillit til kommunen, det politiske systemet og kontrollfunksjonen når kommunens egne organer påpeker problemer i full åpenhet og viser at de blir problematisert. Økt kjennskap til kontrollutvalget øker også sannsynligheten for at innbyggerne tar kontakt med kontrollutvalget for å komme med tips og innspill til saker.

Andre legger mer vekt på behovet for at kontrollutvalget skal være nøytralt og bevare et konstruktivt forhold til administrasjonen. Det kan være en fare for at en veldig aktiv rolle overfor media kan føre til en politisering av kontrollutvalgets rolle, og at man stiller seg i en posisjon der kontrollutvalget beskyldes for å ha en politisk agenda. Enkelte vil også hevde at kontrollutvalgets primære rolle er å bringe saker til fylkestinget, og at det ligger utenfor kontrollutvalgets rolle å rapportere ting utenfor fylkeskommunen.

Det kan særlig være viktig å tenke igjennom hvorvidt kontrollutvalget og dets leder skal uttale seg om aktuelle saker som fremmes av andre, men som enda ikke er satt på agendaen i kontrollutvalget.

Hvilken strategi som er den riktige er blant annet avhengig av politisk kultur og

organisasjonskultur i den enkelte kommune eller fylkeskommune. I en ny fylkeskommune kan den rollen kontrollutvalget tar i begynnelsen være med på å forme forventningene til kontrollutvalgets rolle i betydelig grad.

Hvem uttaler seg på vegne av kontrollutvalget, og når?

Sekretariatet anser kommunikasjon gjennom media først og fremst som en politisk oppgave. Som offentlig organ underlagt offentlighetsloven bistår sekretariatet alle som henvender seg med informasjon, og søker å gjøre informasjon tilgjengelig gjennom nettsider, sekretariatet uttaler seg som regel ikke utover det som står i saksfremleggene og hvilken behandling av saker som er planlagt.

Selv om kontrollutvalget ikke kan instruere politisk valgte medlemmer om hva de skal eller ikke skal si i media er det ikke uvanlig å uttrykke en forventning om at leder presenterer utvalgets saker og vedtak i media. Man kan også tenke seg at dette ansvaret kan spres på flere. Enkelte kommuner og fylkeskommuner har for eksempel en ordning med saksordførere som tar spesielt ansvar for enkeltsaker.

Det er også aktuelt å diskutere *når* kontrollutvalget ønsker oppmerksomhet om sakene. Bør eventuelle offisielle utspill fra kontrollutvalget komme før utvalgets behandling, så offentligheten har mulighet til å få med seg og eventuelt påvirke denne, eller bør man søke å få vedtakene ut etter at kontrollutvalget har behandlet dem for å få oppmerksomhet i forkant av behandlingen i fylkestinget?

Utover dette har alle medlemmer rett til å uttale seg etter eget ønske. Selv om utvalget ikke har mulighet til å begrense noens uttalerett er det selvsagt ingen ting som forhindrer medlemmene fra å etablere en felles forståelse for hvilken medieprofil utvalget ønsker.

Hvilke andre kommunikasjonskanaler enn media ønsker kontrollutvalget å legge vekt på?

Kontrollutvalget ønsker å etablere en mediestrategi, men det kan også være aktuelt å tenke på andre kommunikasjonskanaler og hvordan de kan brukes, eksemplvis:

- Sakspapirer på nett
- Saksfremlegg og innlegg i fylkestinget
- Få saker på dagsorden i gruppemøter
- Presentasjoner for aktuelle fagutvalg fra utvalg eller revisor
- Sosiale medier
- Konferanser og samlinger
- Folkevalgtopplæring

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet mener kontrollutvalget bør diskutere følgende spørsmål, og eventuelt komme frem til punkter som kan utgjøre en mediestrategi:

- Hvilke mål har kontrollutvalget for kommunikasjonen?
- Hvem ønsker kontrollutvalget å henvende seg til?
- Skal kontrollutvalget ha en aktiv eller tilbakeholden medieprofil?
- Hvem uttaler seg på vegne av kontrollutvalget, og når?
- Hvilke kommunikasjonskanaler ønsker kontrollutvalget å legge vekt på?

